

သုတေသနအစီရင်ခံစာ

အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ချင်းတွင်းမြစ်အထက်ပိုင်း

ရွှေတူးဖော်မှု အစီရင်ခံစာ

၂၀၂၃

အာဏာသိမ်းနောက်ပိုင်း ချင်းတွင်းမြစ်အထက်ပိုင်းနှင့် ဥရုချောင်းအတွင်း ရွှေတူးဖော်မှုမြေပြင် အခြေအနေကို ကျက်အမျိုးသမီးများဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးအစဉ်အရုံးမှ သုတေသနပြုထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း
ချင်းတွင်းမြစ်နှင့် ဥရုမြစ်အတွင်းရွှေတူးဖော်မှု

ရွှေတူးဖော်မှု
အစီရင်ခံစာ | ၂၀၂၃

www.kwhro.com

Email: kwhro2013@gmail.com

Facebook: Kuki Women Center Tamu

Address: W-no (2), Home guard veng, Moreh
Tengnoupal District, Manipur, India
Pobox : 759131

မာတိကာ

- ၁။ သုတေသနပြုလုပ်ရခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်
- ၂။ ကွင်းဆင်းသုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဒေသနှင့် လူဦးရေပြဇယား
- ၃။ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်နည်းလမ်းများ
- ၄။ အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်
- ၅။ ရွှေတူးဖော်မှုနှင့် ဒေသခံများ၏ အခြေအနေ
- ၆။ မိရိုးဖလာလုပ်ငန်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု
- ၇။ လုပ်ငန်းရှင် ကုမ္ပဏီများ
- ၈။ ရွှေတူးဖော်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆိုးကျိုးများ(ရေ၊ ရာသီဥတု၊ etc..)

 - လူငယ်နှင့် အလုပ်အကိုင်
 - မူးယစ်ဆေး
 - အမျိုးသမီးနှင့် အလုပ်အကိုင်
 - အကြမ်းဖက်ခံရမှု
 - ကျန်းမာရေး

- ၉။ အကြံပြုချက်များ
- ၁၀။ နောက်ဆက်တွဲ Case Studies

ကူကီးအမျိုးသမီးများဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးအစည်းအရုံး

၁၉၈၈ ခုနှစ်အရေးအခင်းအပြီး နောက်ပိုင်း မြန်မာပြည်မှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသော ကူကီးကျောင်းသူ အမျိုးသမီးတချို့သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ မဏိပူရပြည်နယ်၊ မိုးရေးမြို့၌ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သည်။

သက္ကရာဇ် ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အခြေစိုက်သည့် အမျိုးသမီးများအဖွဲ့ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ)၏ အဖွဲ့ဝင်အဖွဲ့အစည်းတခုဖြစ်လာခဲ့ပြီး မြန်မာပြည်တိုင်းရင်းသူ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များနှင့် ဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီအရေး၊ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးစသည်တို့အတွက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲ ဝင်လျှက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်မေလတွင် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးအခြေအနေ အနည်းငယ်ကောင်းမွန်လာ သည့်အပေါ် အခြေခံပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး တမူးခရိုင်တမူးမြို့တွင် ရုံးချုပ်ကိုစတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ဟုမ္မလင်းမြို့တွင် ရုံးခွဲတစ်ခုထပ်မံဖွင့်လှစ်ထားသည်။

မျှော်မှန်းချက်၊ ပန်းတိုင်

- ၁။ ခေတ်အဆက်ဆက်နိမ့်ကျလျက်ရှိသော ကူကီးအမျိုးသမီးများ၏ ဘဝအဆင့်အတန်း တိုးတက်မြင့်မားလာစေရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ ကျား-မခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ လျော့ကျလာစေရန်။
- ၂။ မိမိတို့နယ်စပ်ဒေသအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများဘဝလုံခြုံရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာအသက်ရှင်နေထိုင်ရေး အတွက် လုပ်ဆောင်သွားရန်။
- ၃။ မိမိတို့ ကူကီးဒေသရှိ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို သတေသနမှတ်တမ်းတင် ဖော်ထုတ်သွားရန်။

လက်ရှိလုပ်ငန်းစဉ်များ

- လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသော လုပ်ငန်းစဉ်များ -
- ၁။ အမျိုးသမီးများအပေါ်အကြမ်းဖက်မှုပပျောက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်
- ၂။ အမျိုးသမီးများအတွက် လုံခြုံသောဂေဟာနှင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးမှုများပေးခြင်း
- ၃။ အမျိုးသမီးများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်း
- ၄။ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်
- ၅။ မြေယာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်
- ၆။ အမျိုးသမီး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး

သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်

၂၀၂၁ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းနောက်ပိုင်းတွင် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအထက်ပိုင်း ချင်းတွင်းမြစ်နှင့် ဥရချောင်း မြစ်ရိုးတလျှောက်တွင် ရွှေတူးဖော်မှုလုပ်ငန်းများကို ယခင်ကထက်အဆမတန်လုပ်ဆောင် နေကြသည့်အပြင် လုပ်ငန်းရှင်များမှ တိုင်းပြည်ကမောက်ကမဖြစ်နေသည့် အခြေအနေများကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဒေသခံများအပေါ် ဥပဒေမဲ့အနိုင်ကျင့် လုပ်ဆောင်နေမှုများကို အများပြည်သူ သိရှိနိုင်စေရန်နှင့် အနာဂတ် ဖက်ဒရယ်တိုင်းပြည် တည်ဆောက်ရာတွင် သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍမှ အချက်အလက်တစ်ခုအနေဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကွင်းဆင်းသုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သည့် နေရာနှင့် လူဦးရေပြဇယား

စဉ်	ကွင်းဆင်းလေ့လာခဲ့သည့် မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ	အင်တာဗျူးခဲ့သည့် လူဦးရေ		
		ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ခဲနမ်းကျေးရွာ	၃	၂	၅
၂	မိုင်းကိုင်းကျေးရွာ	၃	၂	၅
၃	မိုးလင်းကျေးရွာ	၁	၂	၃
၄	သရက်ကုန်းကျေးရွာ	၂	၁	၃
၅	နန်းဥတီကျေးရွာ	၁	၂	၃
၆	မာလုံကျေးရွာ	၂	၃	၅
၇	မောက်ခလောက်ကျေးရွာ	၁	၂	၃
၈	မန်လီကျေးရွာ	၄	၁	၅
	စုစုပေါင်း	၁၇	၁၅	၃၂ ဦး

လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်နည်းလမ်းများ

လက်ရှိတိုင်းပြည်အခြေအနေသည် အစစအရာရာခက်ခဲသည့်ကာလဖြစ်သလို တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ကင်းမဲ့နေသည့် အချိန်ကာလလည်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုမလုပ်ဆောင်မီ မိမိတို့လုပ်ဆောင်လိုသည့် ဒေသအခြေအနေများအား ကြိုတင်လေ့လာမှုပြုလုပ်ပြီး လိုအပ်သည့် ဒေသတွင်း ထိန်းချုပ်ထားသည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ၏ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဆက်သွယ် တောင်းဆိုမှုများပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် မိမိတို့အသုံးပြုသွားမည့် မေးခွန်းပုံစံများသည်လည်း တတ်ကျွမ်းသည့် ဆရာသမားများနှင့် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲ ခဲ့သည်ဖြစ်သော်လည်း ဒေသခံပြည်သူများ အနေဖြင့် လွယ်ကူချောမွေ့မှုရှိမရှိသိရှိနိုင်ရန် ကျေးရွာ ၁ ရွာအား စမ်းသပ်မှုပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

အထက်ချင်းတွင်းမြစ်ရိုးတလျှောက်တွင် ရွှေတူးဖော်မှုလုပ်ကွက် မြောက်များစွာရှိသော်လည်း လက်တွေ့ ကွင်းဆင်းသည့် မိမိတို့အဖွဲ့သားများ၏ လမ်းခရီးလုံခြုံရေးအခြေအနေများ၊ ရွှေလုပ်ငန်းလုပ်ကွက် အခြေအနေများကို ဒေသခံပြည်သူအချို့နှင့် တိုင်ပင်ကာ ချင်းတွင်းမြစ်ရိုး တလျှောက်တွင် (၄)နေရာနှင့် ဥရုချောင်းတလျှောက်တွင် (၄)နေရာ စုစုပေါင်း (၈)နေရာကို ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုပြုလုပ်ခဲ့သည်။

မေးခွန်းများမေးမြန်းရာတွင် ၎င်းရွှေတူးဖော်မှုလုပ်ဆောင်နေသော ဒေသခံကျေးရွာအတွင်းရှိ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေကောင်းမွန်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသင့်တင့်ရှိသည့် အလယ်လတ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် လူမှုစီးပွား ချို့တဲ့သည့်ပုဂ္ဂိုလ် များအချိုးကျစေရန် လူချင်းတွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုပုံစံဖြင့်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

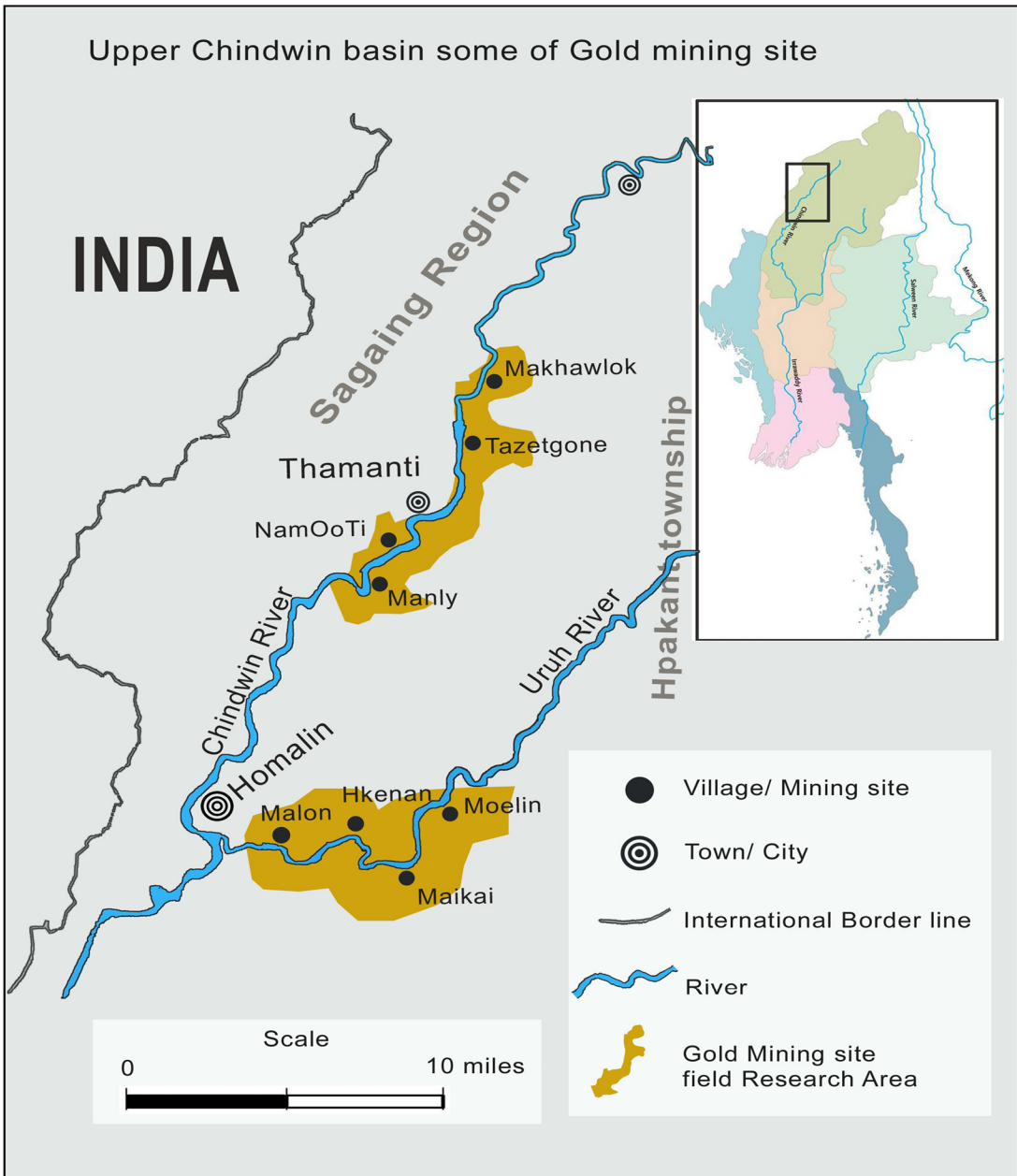
အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်

ချင်းတွင်းမြစ်အထက်ပိုင်း ဟုမ္မလင်းမြို့နယ်၊ ခန္တီးမြို့နယ်နှင့် ဥရုချောင်း ရွှေမျောလုပ်ငန်းခွင်နေရာဒေသ အချို့ကို အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ရွှေတူးဖော်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကွင်းဆင်းသုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ကွင်းဆင်းသုတေသန၏တွေ့ရှိချက်အရ ချင်းတွင်းမြစ်အထက်ပိုင်းနှင့် ဥရုချောင်းတစ်လျှောက် သည် အရည်သွေးပြည့်မှီသည့် ရွှေအမြောက်အများထွက်ရှိသည့်ဒေသတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဒေသခံများသည် မည်သည့် စက်ယန္တယားမှအသုံးမပြုဘဲ တနိုင်တပိုင် လက်လောင်း လက်ကျင်စနစ်ဖြင့် မိသားစု စားဝတ်နေရေး အထောက်အကူပြုစေရန်နှင့် ကလေးများ ကျောင်းစားရိတ်များရရှိရန်လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ထို့ပြင် ချင်းတွင်းမြစ်ပေါ်တွင် မဂ္ဂါဝပ် ၁၂၀၀ ထုတ်လွှတ်နိုင်မည့် ထမံသီရေကာတာ စီမံကိန်းစတင်ဝင်ရောက်ပြီး ၂၀၀၇/ ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှစတင်၍ မြစ်ကမ်းဘေးတလျှောက်၌ ရွှေတူးဖော်သည့် လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ၊ သစ်ထုတ်လုပ်သည့် ကုမ္ပဏီများဝင်ရောက်လာကြပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် အသေးစား၊ အကြီးစားကုမ္ပဏီပေါင်း (၁၀၀)ကျော်ရှိသည်။ ထိုအချိန်မှစပြီးများမကြာသည့်နှစ်များတွင် ချင်းတွင်းမြစ်ရေမှာ ကြည်လင်မှုမရှိတော့ဘဲ အဆိပ်အတောက်များနှင့်ပြည့်နက်နေပြီး မြစ်ကြောင်း တလျှောက် သဲသောင်ခုံများလည်း ပေါ်ထွက်လာကာ မြစ်ကြောင်းတလျှောက်ပြေးဆွဲနေသည့် စက်လှေ၊ သင်္ဘောများလည်းပြေးဆွဲနိုင်ခြင်းမရှိတော့ပေ။ ချင်းတွင်းမြစ်ကမ်းနံဘေးတွင်နေထိုင်ကြသော ဒေသခံ ပြည်သူများသည် ၎င်းမြစ်ရေကို သောက်ရေသုံးရေနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖြစ် အသုံးပြုကြသည့်အပြင် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်သွားလာနိုင်ရန်အတွက် အဓိကအားထားရသည့် တစ်ခုတည်းသော ရေကြောင်းလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးတစ်ခုဖြစ်သည်။

၂၀၂၁-ခုနှစ် အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ရွှေမျောလုပ်ကွက်နေရာအသစ် (ရွှေမှော်) သစ်များတိုးချဲ့ လုပ်ကိုင်မှုမရှိသော်လည်း နဂိုရှိပြီးသား ရွှေမျောလုပ်ကွက်နေရာများတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်လာကြပြီး အခြားနယ်မှ လုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီများလည်း အလုံးအရင်း ဝင်ရောက်လာကြသည်။ ဒေသခံတနိုင်တပိုင် လုပ်ကိုင်သူများမှာ တိုင်းပြည် ကမောက်ကမဖြစ်ပြီး ကုန်းဈေးနှုန်းနှင့် ဒီဇယ်ဈေး အဆမတန်မြင့်တက်မှုကြောင့် လုပ်ငန်းမလည်ပတ်နိုင်ကြတော့ပေ။ အခြားနယ်မှ ကုမ္ပဏီများသည် ဒေသလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့နှင့်လည်းကောင်း စစ်ကောင်စီအောက် ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်လည်းကောင်း ပူးပေါင်းပြီး စိတ်ကြိုက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် အာဏာသိမ်းနောက်ပိုင်း တိုင်းပြည်မတည်မငြိမ်ဖြစ်နေသည်ကို အခွင့်ကောင်းယူကာ စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော စိတ်ကြွဆေးပြားနှင့်ဘိန်းဖြူ ဒေသအခေါ်(နံပါတ်-4)ရောင်းဝယ်သူများသည် ၎င်းမူးယစ်ဆေးများကို အတားဆီးမရှိသယံယူကာ ယခင်ထက်ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဖြန့်ဖြူးနေသည့်-

အတွက် ဆယ်ကျော်သက် လူငယ်များမူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု တရှိန်ထိုးမြင့်တက်လာသည်။ ဤသည်မှာ စစ်ကောင်စီမှ မူးယစ်ဆေးဝါးကို ဗျူဟာတစ်ခုအနေဖြင့်အသုံးချ နေခြင်းဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဒေသခံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့တောတောင်များ၊ စိုက်ပျိုးမြေများပျက်စီးသွားသဖြင့် နဂိုမိရိုးဖလာ လုပ်ငန်းများလည်းဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန်မြေနေရာမရှိတော့ပဲ၎င်းတို့ရွာပတ်ပတ်လည်များမှာလည်း ကျောက်ပုံများဖြစ်နေတော့သည်။ ခိုးမှု၊ ခါးပြမှု၊ မုဒိမ်းမှုများသာမက ပြဿနာတစ်စုံတရာဖြစ်လျှင်လဲ တရားမျှတမှုနှင့် အမှန်တရားပျောက်ဆုံးနေကြသည်ကို စိတ်မကောင်းစွာလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ရွှေတူးဖော်မှုနှင့် ဒေသခံများ၏ လူမှုဘဝအခြေအနေ

ဒေသခံများသည် မိမိတို့ကျေးရွာဒေသများတွင် လုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီများ ဝင်ရောက်ကာ စက်ကြီးများနှင့် ရွှေတူးဖော်သည့်လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်နေချိန် အစပိုင်းတွင်လူငယ်လူလတ်ပိုင်းများက ရွှေမျှော ကုမ္ပဏီများတွင် အလုပ်လုပ်ကြကား။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့်လည်း သီးနှံပင်များကို အရင်ကထက် ဈေးပိုရသည့်အတွက် မိမိတို့ရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသည်ဟု ဝမ်းသာအားရရှိနေကြသော်လည်း ရွှေမျှော လုပ်ငန်း အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ဒေသခံများအနေဖြင့်ရေရှည်အတွက် အကျိုးအမြတ်နှင့် ဆုံးရှုံးမှုကို တွက်ချက်လာကြပြီဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း အများစုက မိမိတို့ဒေသ၊ မြေနေရာ၊ ကျေးရွာနှင့် လူငယ်များပျက်စီးနေသည်ကို လျစ်လျူရှုဆဲဖြစ်သည်။ အဆိုးဆုံးမှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ သောက်ရေသုံးရေအဖြစ် နေ့စဉ်အသုံးပြုနေသည့် ချင်းတွင်းမြစ်မှာ ရွှေတူးဖော်မှုကြောင့် မြစ်ရေ ပျက်စီးတိမ်ကောလာသည်ကို မည်သူမျှ သတိမမူကြပါ။ ဤကဲ့သို့ ချင်းတွင်းမြစ်ရေ ပြန်လည်ကျန်းမာလာစေရန်အတွက် ကူကီးလူငယ်အမျိုးသမီးအဖွဲ့များမှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှစပြီး ချင်းတွင်းမြစ်ရေတိမ်ကောခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အစီရင်ခံစာများ၊ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်များ လုပ်ဆောင် နေသော်လည်း ယခင်အစိုးရနှင့် ဒေသအာဏာပိုင်များမှ မည်သည့် တုံ့ပြန်မှု လုပ်ဆောင်မှု များ ယနေ့ထိမတွေ့ရှိရပါ။

ယခင်အာဏာမသိမ်းခင်ကာလတွင် ရွှေမျှော လုပ်သား တစ် ဦး သည် လုပ်ခလစာ ၂သိန်းမှ ၃သိန်းထိ ရရှိကြသည်။ သို့သော် တိုင်းပြည်အာဏာ သိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ကုန်ဈေးနှုန်းများ အဆမတန်မြင့်တက်လာပြီး ဒေသခံ အလုပ်သမားများ၏ လုပ်အားခများကို လုပ်ငန်းရှင်များမှမတိုးမြှင့်ပေးခြင်းမရှိပါ။

ဒေသခံများ ပျက်စီးနေသည့် စိုက်ခင်း တစ်နေရာတွင် အလုပ်လုပ်နေစဉ်

ရွှေမျောလုပ်ကွက် မြေနေရာများကို လုပ်ငန်းရှင် ကုမ္ပဏီများနှင့်ရောင်းဝယ် သည့်အခြေအနေ များသည်လည်း လုပ်ငန်းရှင်များ၏ စိတ်ကြိုက်သဘောမျိုးဖြစ်လာကာ မြေနေရာဆုံးရှုံးလိုက်ရသည့် ဒေသခံ ပြည်သူများအနေဖြင့် အားကိုးရာမဲ့သည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိလာကာ အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။

ဒေသခံတစ်ဦးနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်

“အရင်ကဆိုရင် မိမိတို့ ဝါးခင်းများ၊ လယ်တောများ၊ လက်ဖက်ခင်းများကို ရွှေမျောလုပ်ကွက်နေရာအဖြင့် ကုမ္ပဏီများဝယ်တော့မယ်ဆိုရင် သတ်မှတ်ထားတဲ့ ဈေးနှုန်းတွေရှိတယ် အဲဒီအတိုင်းလုပ်ကြတယ်ဆိုတော့ ပြဿနာနည်းတယ်။ ခုတော့ တိုင်းပြည်အခြေအနေကမောက်ကမ ဖြစ်လာတဲ့အချိန်မှာ သူတို့ကလည်း ကျနော်တို့ကို နိမ်လာတယ် သူတို့ဘယ်မှာသွားတိုင်မလဲဆိုတဲ့အကွက်နဲ့ပေါ့ တကယ်လဲ ခုချိန်မှာ ပြဿနာတခုခုတက်ရင်လဲတိုင်မဲ့နေရာမရှိဘူး။ တဖက်ကလဲစစ်တပ်၊ ရဲ၊ ဝေအုပ်ရုံး၊ ကျေးရွာအုပ် ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွေပြီးတော့ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေကလဲ အဆမတန်ငွေကောက်ခံမှုတွေရှိတော့ နောက်ဆုံး ကျနော်တို့ ဒေသခံပြည်သူတွေပဲ အစစအရာရာ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုတွေနဲ့ရင်ဆိုင် နေရတယ်။”

တောင်ယာလုပ်ငန်းခွင်သွားသည့် ဒေသခံတောင်သူအချို့

မိရိုးဖလာလုပ်ငန်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု

ချင်းတွင်းမြစ်အထက်ပိုင်းသည် ယခင်ကတည်းက ရွှေထွက်ရှိသည့်ဒေသတစ်ခုဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ဒေသခံများအနေဖြင့် တောင်ယာနှင့် လယ်လုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ချင်းတွင်းမြစ်ဘေးတွင် နေတည်ရှိသော ကျေးရွာများသည် မြစ်ကမ်းဘေးတလျှောက်နှုန်းမြေများပေါ်တွင် မြေပဲ၊ မုန့်ညှင်း၊ ပုဂံပဲ နှင့် အခြားသီးနှံပင်များကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ အခြား ဥယျာဉ်ခြံများအနေဖြင့် လိမ္မော်ခင်း၊ ဒညင်းခင်းများ လက်ဖက်ခင်းနှင့် ဝါးခင်းများကို စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ကြသည်။ မွေးမြူရေးအနေဖြင့် ကျွဲနွားများကို လယ်ယာမြေထွန်ယက် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်စေရန် မွေးမြူကြပြီး အခြား ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲများကို အိမ်တွင်းစားသုံးရန် မွေးမြူကြသည်။

အမျိုးသားများသည် အိမ်တွင်းစားသုံးရန် မြစ်ထဲတွင်ငါးရှာကြပြီး အမျိုးသမီးများသည် လက်ဖက်ခူး ဟင်းရှာသည့်လုပ်ငန်းများကို ဤတောတောင်နှင့် မြစ်ရေပေါ်တွင် မိရိုးဖလာလုပ်ငန်းအနေဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသည့်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်နေကြသည်။

ယခုချိန်တွင် ဒေသခံများ၏ တောင်ယာမြေများ၊ ဝါးခင်းများ၊ စိုက်ခင်းများသည် နှစ်ဦးသဘောတူရောင်းဝယ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မျော့မှီးခုံနှင့် စွန့်ပစ်မြေစာ ကျောက်ပုံတွေကြောင့် ဖြစ်စေ၊ အချို့မှာဒေသလက်နက်ကိုင်များနှင့်ပေါင်းပြီး တောင်ယာစိုက်ခင်းများတွင် မလာရဲအောင် ခြိမ်းခြောက်ပြီးနှစ်နာကြေးပေးခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ အများစုမှာ ပျက်စီးနေပြီဖြစ်သောကြောင့် မိမိတို့ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ လုပ်ကိုင်လာသော မိရိုးဖလာလုပ်ငန်းများကိုဆက်လက် မလုပ်ဆောင်နိုင်ကြတော့ပဲ လုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီများအား အမှီအခိုပြုနေကြရတော့သည်။

၂၀၂၀ ခုနှစ် ဒေသခံများလုပ်ကိုင်သော တောင်ယာစိုက်ခင်းတနေရာ

ဒေသခံတစ်ဦးနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်

“ကျနော်တို့ ကျေးရွာဒေသ ရွှေတူးဖော်မှုလုပ်ငန်းကုမ္ပဏီများ မဝင်ရောက်ခင်ကဆိုရင် ကျေးရွာထဲမှာ ပုံမှန်ရာသီအလိုက် သီးနှံစိုက်ခင်းတွေစိုက်ကြတယ်။ တောင်ယာစပါးလဲ တစ်နှစ်စာဖူလုံတယ်။ ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေလည်း အပြင်မှာဝယ်စရာမလိုဘူး။ ခုဆိုရင် မျောမိုးခုံများကြောင့် တောင်ယာစပါးတွေကိုပါ ထိခိုက်မှုရှိလာသလို တောင်ယာထဲက ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေလဲ မစားရတော့ဘူး ဘယ်သူ့ခိုးလို့ခိုးမှန်းတောင်မသိနိုင်ဘူး။ ကိုယ်ကပင်ပင်ပန်းပန်းလုပ်ထားတယ် ကိုယ်မစားရဘူး ကြာလာတော့ ကျနော်တို့လည်း မစိုက်ချင်တော့ဘူး အပြင်ကလာရောင်းတဲ့ဟာကိုပဲ ဝယ်ရတော့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ တဖြေးဖြေးနဲ့ ကျနော်တို့အလုပ်အကိုင်တွေကပျောက်သွားတော့တယ်။ နောက်တခုက တချို့တွေက သူတို့မြေနေရာတွေကို ရောင်းချင်လို့ရောင်းရတာမဟုတ်ဘူး ဥပဒေအရကော ဥပဒေမဲ့ကော ဖိအားတွေရှိတယ်။ ဥပမာ- သူတို့ကြိုက်တဲ့မြေနေရာဟာ ဒေသခံတွေရဲ့စိုက် ခင်းတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုရင် မြေဂရမ်ရှိလား၊မရှိရင်ဒါအစိုးရဟာ ဖြစ်တယ်ဆိုပြီးလုပ်တယ်။ တချို့ကလက်နက်အားကိုးနဲ့လုပ်တော့ မိမိအသက်လုံခြုံဖို့အတွက်ပေးလိုက်ရတယ်။ ပြီးတော့ မြေနေရာအနေအထားအရ မရောင်းရင်လဲ မျောမိုးခုံကြောင့်ပျက်စီးသွားမယ့်အနေအထားတွေ ကြောင့် ရောင်းရတဲ့ အနေအထား တွေလည်း ရှိတယ်။”

ဥရုမြစ်ဘေး ရွှေတူးဖော်မှုကြောင့်ပျက်စီးသွားသည့် မြေနေရာများ

လုပ်ငန်းရှင် ကုမ္ပဏီများ

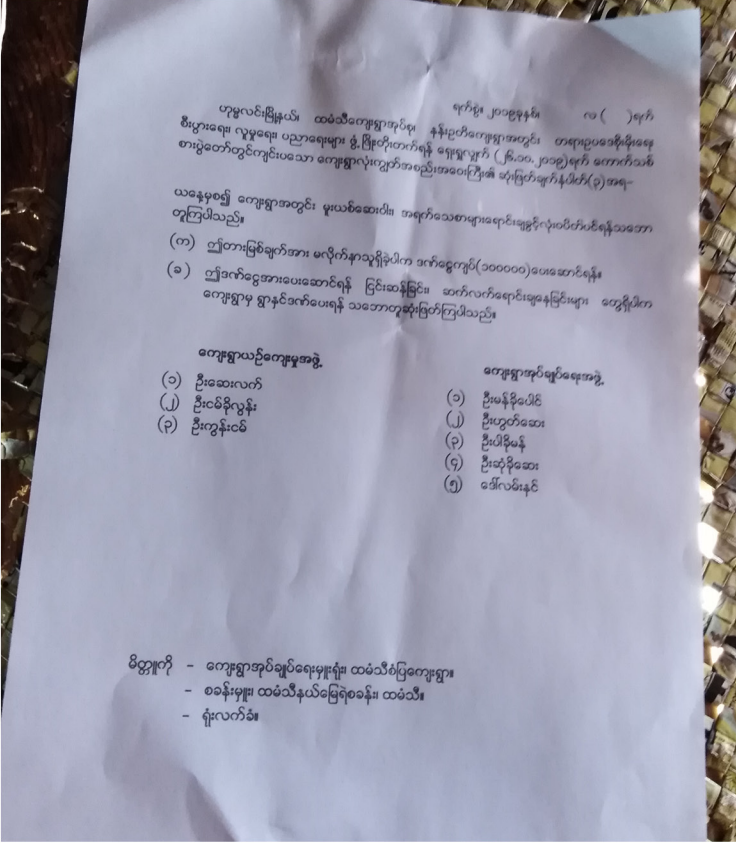
ချင်းတွင်းမြစ်အထက်ပိုင်း မြစ်ကမ်းနဘေးနှင့် ဥရုချောင်း တချို့နေရာများတွင် ၂၀၂၁ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းနောက်ပိုင်းတွင် ရွှေမျောလုပ်ကွက်နေရာအသစ်(ရွှေမှော်)အသစ်များတိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်း နဂိုရှိပြီးသား ရွှေမျောလုပ်ကွက်နေရာများကို တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းရှင် ကုမ္ပဏီများ အလုံးအရင်းဝင်ရောက်လုပ်ကိုင် နေကြသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီ အများစုမှာ မုံရွာ၊မန္တလေးမြို့ကြီးများ မှလာရောက်လုပ်ကိုင် ကြတာဖြစ်ပြီး အချို့မှာ ဒေသတွင်း ငွေကြေးချမ်းသာသူများသည် ဒေသအာဏာပိုင်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး တနိုင်တပိုင် လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ရှမ်းနီလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့နှင့် စစ်ကောင်စီတပ်များပူးပေါင်းပြီး ရွှေကြောကောင်းသည့် လုပ်ကွက်နေရာများကို အပိုင်သိမ်းပြီးရွှေမျောလုပ်ကိုင်မှုများလည်းရှိသည်။

ယခင် ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်များတွင် ရွှေမျောလုပ်ကွက် တစ်ဧကကို (၁၅) သိန်းဖြင့်သတ်မှတ်ကြပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှစ၍ (၂၀/၂၅)သိန်းဖြင့်သတ်မှတ်ကာ လုပ်ကွက်နေရာ ရွှေထွက်နှုန်းပေါ်မူတည်ပြီး ဒေသခံမြေပိုင်ရှင်များနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များအကြားညှိနှိုင်းဝယ်ယူကြရသည်။ ထိုသို့သတ်မှတ်ခြင်းအားဖြင့် လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ဒေသခံ မြေပိုင်ရှင်အကြား အငြင်းပွားမှုပြဿနာ မရှိသလောက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် မျောလုပ်ငန်းရှင်များ အချင်းချင်းအကြား စွန့်ပစ်မျောမှီးခုံကြောင့် မကြာခဏဆိုသလိုဖြစ်သည့် ပြဿနာများဖြစ်စေ၊ ဒေသခံမြေပိုင်ရှင်များနှင့် မျောလုပ်ငန်းရှင်အကြား မြေယာနှင့် ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားမှုပြဿနာများဖြစ်စေ ကျေးရွာ ဥက္ကဋ္ဌ နှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့မှ ဖြေရှင်းပေးလေ့ရှိသည်။

သို့သော်လည်း အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အခြေအနေများပြောင်းလဲလာသည်။ ကျေးရွာဥက္ကဋ္ဌများကလည်း အရင်ကလိုကိုယ့်ရွာကိုယ့်ဒေသပြည်သူလူထုအပေါ် ဩဇာသက်ရောက်မှု မရှိတော့သလို လုံခြုံရေးလည်းမရှိတော့သည့်အတွက် ငြိမ်နေကြရသည်။ စစ်ကောင်စီလက်အောက်ခံ ဌာနဆိုင်ရာဖြစ်သည့် ထွေအုပ်၊ ရဲနှင့် ဒေသတွင်းရှိလက်နက်ကိုင်များစိတ်ကြိုက်လုပ်ပိုင်ခွင့် များဖြင့်လုပ်ဆောင်နေကြသည်။ စစ်တပ်အရာရှိဗျူဟာမှူးအဆင့်ကို မျောတစ်မျောလျှင် (၁၀) သိန်းနှုန်းပေးဆောင်ရပြီး၊ ဗိုလ်မှူးအဆင့်အား တစ်လကို (၃၀)သိန်း၊ နယ်မြေရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် ထွေအုပ်များကို တစ်လ (၃၀)သိန်း ပေးဆောင်ရပြီး (စအဖ/ စရဖ)များအား (၁၀၀)သိန်းပေးဆောင်ရသည်။

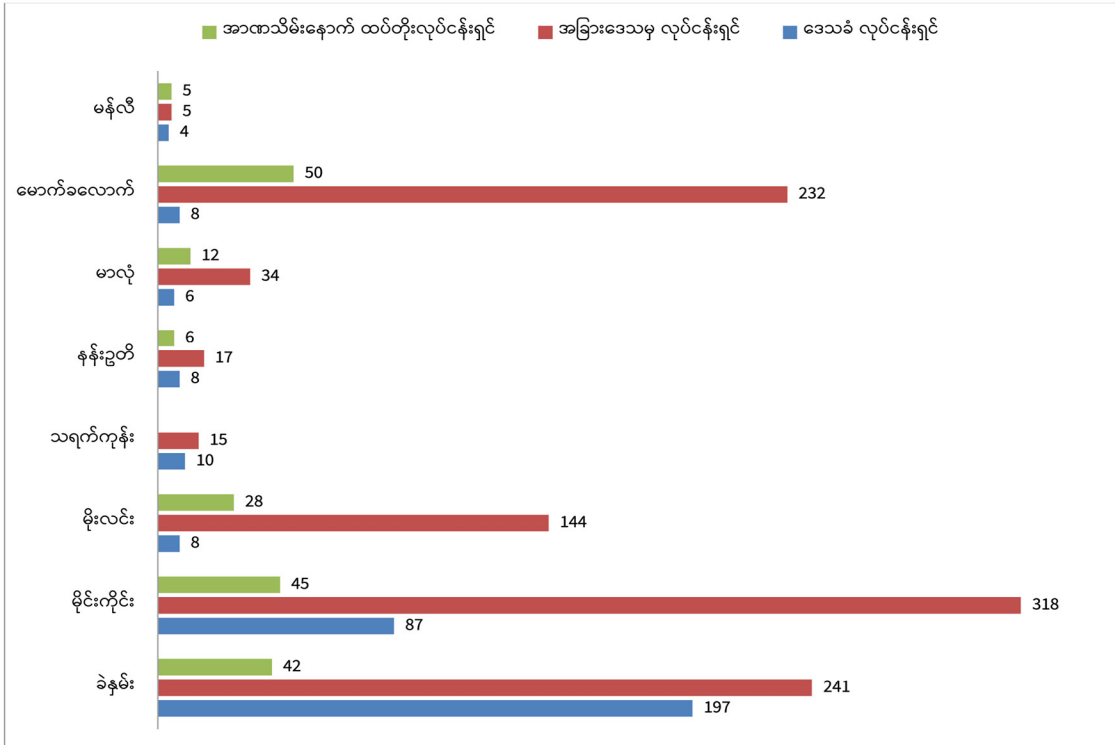
ထို့အပြင်ဒေသလက်နက်ကိုင်နှင့် ဒေသအာဏာပိုင်များ အားလည်း ရွှေမျောလုပ်ငန်းရှင်များမှ ပေးဆောင်ရ သေးသည်။ ဒေသတွင်း အမျော်အမြင်ရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ် များသည်လည်း စစ်ကောင်စီလက်အောက်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ဆောင်မှု၊ သဘောထားများကို သဘောမကျ သည့်တိုင် လက်ရှိအခြေအနေအရ အသက်အန္တရာယ် စိုးရိမ် နေမှုကြောင့် လက်ပိုက်ကြည့်နေရသည်။

အ ရာ ရှိ ဗျူ ဟာ မှူး အ ဆ င် ကို မျောတစ်မျောလျှင်(၁၀)သိန်း၊ ဗိုလ်မှူး (၃၀)သိန်း၊ ရဲတပ်ဖွဲ့ နှင့် ထွေအုပ်ကို (၃၀)သိန်း (စရဖ) (၁၀၀)သိန်းပေးဆောင်ရသည်။

တိုင်းပြည်အာဏာမသိမ်းမီ အချိန်တွင် ဒေသခံများမှ မူးယစ် ဆေးဝါးတားဆီး နိုင်ရန် ရေးကို မျိုးနွယ်စုအဆင့်မှ ဒေသအာဏာပိုင်အဆင့်ထိ ကြိုးစား လုပ်ဆောင်သည့် အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

(ရွှေမှော်များတွင် ဒေသခံမျောလုပ်ကိုင်သူနှင့် အခြားနယ်မှလာရောက်လုပ်ကိုင်သူများ ခြားနားမှုနှင့် အာဏာသိမ်းနောက်ပိုင်း ထပ်မံဝင်ရောက်လာသော ရွှေမျောလုပ်ကိုင်သူ အခြေအနေပြဂရပ်ဖြစ်သည်။)

“ ဤပုံကိုကြည့်ပါက တိုင်းပြည်အာဏာသိမ်းသည့်နောက်ပိုင်းဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လာသည့် ရွှေမျော အရေအတွက်မှာ နဂိုရှိပြီးသား ရွှေမျောအရေအတွက်ထက် နည်းနေသော်လည်း လက်ရှိအခြေအနေတွင် ၎င်းနောက်မှဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သူများသည်သာ အခွင့်ရေးပိုမိုရကာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လုပ်ကိုင်နေသလိုဖြစ်ပြီး နဂိုလုပ်နေသည့် လုပ်ငန်းရှင်များသည် ပုံမှန်အနေအထားသို့လုပ်ကိုင်နေကြ သည်ကို တွေ့ရသည်။ ”

ဒေသခံလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

“ဒီကာလမှာ ကျနော်တို့လဲ တအားအဆင်ပြေနေတယ်လို့ တော့မဟုတ်ဘူး၊ အဘက်ဘက်က ကြောက်နေရတယ်၊ စစ်တပ်နဲ့ပျူတွေကတမျိုး၊ ဒေသလက်နက်ကိုင် ရှမ်းနီအဖွဲ့ကတမျိုး ပြီးတော့ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းထွေအုပ်တွေကလဲရှိနေတော့ အကုန်လုံးကိုပေးနေရတယ်။ အချိန်မရွေးအရိုက်ခံရ အသတ်ခံရနိုင်တယ် ဘယ်ဟာလူကြီးလဲမသိဘူး အားလုံးကို ကြောက်နေရတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ အရင်တုန်းကဆိုရင် အခွန်တို့ဘာတို့က မြို့နယ် ကိုကျနော်တို့သွားဆောင်ရတယ် ပြဿနာတခုခုရှိရင်လဲ အဲမှာညှိနှိုင်းဖြေရှင်းလို့ရတယ်။ ခုမြေကိစ္စပဲဖြစ်ဖြစ် လုပ်ငန်းရှင်အချင်းချင်းအကြား ပြဿနာပဲဖြစ်ဖြစ်ဖြေရှင်းမယ့်နေရာမရှိ ဘူး။ တချို့လူတွေကတော့ သူလိုချင်တာရဖို့အတွက် လက်နက်ကိုင်တွေနဲ့အဆင်ပြေအောင် ပေါင်းပြီး တရားသည်ဖြစ်စေ မတရားသည်ဖြစ်စေလုပ်ကြတော့ တကယ်နစ်နာတဲ့သူတွေ ကတော့ နစ်နာနေမယ်ဆိုတာတော့ ကျနော်တွေးမိတယ်။”

လုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီများမှ ရွာနားတွင် တဆင့်ရေလှောင်ကန်မှ စက်ကြီးများဖြင့် ရေစုပ်ယူနေစဉ်

ရွှေတူးဖော်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများ

ချင်းတွင်းမြစ်အထက်ပိုင်း မြစ်ကမ်းနဘေး တစ်ဘက်တစ်ချက်သည် သဘာဝသစ်တောများနှင့် စိန်းလန်းစိုပြေနေပြီး ၎င်းဒေသတွင်နေထိုင်ကြသော ဒေသခံများသည် ချင်းတွင်းမြစ်အား သောက်ရေ သုံးရေ စိုက်ပျိုးရေးအဖြစ်မှီခိုအားထားလျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် ချင်းတွင်းမြစ်ပေါ်တွင် မဂ္ဂါဝပ် ၁၂၀၀ ထုတ်လွှင့်နိုင်မည့် ထမ်သီရေကာတာ စီမံကိန်းစတင်ဝင်ရောက်ပြီး ၂၀၀၇/ ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှစတင်၍ ချင်းတွင်းမြစ်အထက်ပိုင်း ဟုမ္မလင်းမြို့နယ်နှင့် ခန္တီးမြို့နယ်များတွင် မြစ်ကမ်းဘေးတလျှောက်၌ ရွှေတူးဖော်သည့်လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ၊ သစ်ထုတ်လုပ်သည့် ကုမ္ပဏီများဝင်ရောက်လာကြပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် အသေးစား၊ အကြီးစားကုမ္ပဏီပေါင်း (၁၀၀)ကျော်ရှိသည်။^၁ ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဦးသိန်းစိန်အစိုးလက်ထက်တွင် စက်ယန္တရားကြီးများ အသုံးပြုသည့် လုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီများထပ်မံဝင်ရောက်လာကြသည်။

ထိုအချိန် မှစပြီးများမကြာသည့်နှစ်များတွင် ချင်းတွင်း မြစ်ရေမှာ ကြည်လင်မှုမရှိတော့ဘဲ အဆိပ် အတောက်များနှင့်ပြည့်နက်သည့် အခြေအနေသို့ရောက်ရှိလာသည်။ မြစ်ကြောင်းတလျှောက်သဲသောင်ခုံ များလည်း ပေါ်ထွက်လာကာ မြစ်ကြောင်းတလျှောက်ပြေးဆွဲနေသည့် စက်လှေ၊ သင်္ဘောများလည်းပြေး ဆွဲနိုင်ခြင်းမရှိတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် မြစ်ကမ်းတလျှောက်တွင်နေထိုင်ကြသော ပြည်သူများအနေဖြင့် စီးပွားရေးလူမှုရေးဆိုင်ရာ အခြားမြို့၊ ကျေးရွာများသို့ သွားလာရာတွင် ကုန်းလမ်း(ကားလမ်း) များလည်းမရှိသည့်အတွက် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခက်အခဲများရှိလာသည်။ ချင်းတွင်းမြစ်ရေမှာ သောက်သုံးရန်အဆင်မပြေတော့သဖြင့် ရေတွင်းများကို ငွေကျေးအကုန်ကျခံတူးနေကြပြီး ကျွဲနွားများလည်း ရောဂါကြောင့်သေဆုံးမှုပိုမိုများပြားလာသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

ရွာပတ်ပတ်လည် နေအိမ် ခြံဝင်းအတွင်းထိ စွန့်ပစ် သဲပုံကျောက်ပုံများတည်ရှိနေပုံ

ပိုမိုဆိုးရွားလာသည်မှာ ၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်တပ်မှ တိုင်းပြည်အာဏာသိမ်းသည့်အတွက် တိုင်းပြည်အခြေအနေ ကမောက်ကမဖြစ်လာချိန်၊ ကိုဗစ်ကပ်ရောဂါအခက်အခဲအကြတ်အတည်းကာလတွင် ကုန်ဈေးနှုန်း အဆမတန်မြင့်တက်လာသည့်အခြေအနေများတွင် ရွှေတူးဖော်သည့်လုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီများသည်လည်း ပိုမိုများပြားလာပြီး ဒေသတွင်း ခိုးမှု၊ လူသတ်မှုနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးများကို ဖောဖောသီသီ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားလာကာ လူငယ်များ မူးယစ်သားကောင်များအဖြစ်ရောက်ရှိလာကြသည်။

ရွှေမျောလုပ်ကိုင်ရာမှ စွန့်ပစ်နံ့ရေများကြောင့် ပျက်စီးသွားသည့် ဒေသခံများ၏ လယ်ယာမြေ

လူငယ်နှင့် အလုပ်အကိုင်

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအထက်ပိုင်း ဟုမ္မလင်းမြို့နှင့် ခန္တီးမြို့တို့သည် မြို့ကြီးများနှင့် ဝေးလံသည့် ဒေသတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းပြီးကာလတွင် စစ်ကိုင်းတိုင်း မှတ်ပုံတင် (၅/)ကိုင်ဆောင်ထားသော လူငယ်များအား စစ်ကောင်စီဘက်မှ အပြင်းအထန်စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးမှုများရှိနေခြင်းကြောင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် (PDF)တွင်မပါဝင်သည့်လူငယ်များအနေဖြင့် ပြည်ပသို့ထွက်ခွာကာ ပညာသင်ယူခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်လိုသူများအနေဖြင့် အခက်အခဲများဖြစ်စေသည်။ အထူးသဖြင့် ဟုမ္မလင်းမြို့၊ နမ့်တောနှင့် ခန္တီးမြို့နယ်များသည် အခြားဒေသနှင့် ချိတ်ဆက်သွားလာနိုင်ရန် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အလွန်ပင်ခက်ခဲ နေသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ တိုင်းပြည်အာဏာမသိမ်းခင်အချိန်

တွင်ကျေးရွာအတွင်းရှိဆယ်ကျော်သက်လူငယ် ကျောင်းနေအရွယ် များသည် ပညာသင်ကျောင်းနေ ကြပြီး နွေရာသီ အားလပ်ရက်များတွင်သာ မြေပဲခင်း၊ မုန်ညင်းခင်းများတွင် မိဘများအားကူညီလုပ်ဆောင်ခြင်းများ၊ အချို့မှာ အနီးနားရှိ ရွှေမျောများတွင် သွားရောက် လုပ်ကိုင်ခြင်းများဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြကာ ကျောင်းဖွင့်ချိန်တွင် ကျောင်းတက်ကြရသည်။ သို့သော်လည်းစစ်တပ်အာဏာသိမ်းသည့်နောက်ပိုင်း တွင် လူငယ်အများစုမှာ စစ်ကောင်စီမှဖွင့်လှစ်သည့် ကျောင်းများကိုလည်းမတက်လိုသည့်အတွက် လေ့လာသင်ယူရမည့် အခွင့်လမ်းများမရှိသည့် အတွက် လူငယ်အမျိုးသားအများစုမှာ တပိုင်းတစ

ရွှေမျောလုပ်ငန်းခွင်တနေရာ

ပညာရေးကို ရပ်နားကာ တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ မိဘကိုကူညီထောက်ပံ့ နိုင်ရန်နီးစပ်ရာ ရွှေမျောများတွင် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ အမျိုးသမီးလူငယ်များသည်လည်း ပညာသင်ယူ နိုင်မည့်နည်းလမ်းများ ပျောက်ဆုံးနေသည့်အတွက် နီးစပ်ရာ ရွှေမျောများတွင် မျောလုပ်သားများ ထမင်းဟင်းချက်လုပ်ငန်း များဖြင့်အလုပ်ဝင်ကြရသည်။

မူးယစ်ဆေး

ချင်းတွင်းမြစ်အထက်ပိုင်းဒေသ လက်ရှိရွှေတူးဖော်သည့် ဒေသများတွင်ယခင်နှစ်များတွင် အဝတ်ဘိန်း (ခေါ်) ဆေးဘိန်းများကိုသာ သက်ကြီးရွယ်အိုများမှ ဆေးဝါးအဖြစ်သုံးဆောင်ကြသည်။ သို့သော် ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် (ဘိန်းဖြူ) ခေါ် နံပါတ်(၄)နှင့် မူးယစ်ဆေးပြားများလည်း ရွှေမျောကုမ္ပဏီများနှင့် အတူတိုင်ရောက်လာတော့သည်။ ယခင်အစိုးရလက်ထက်တွင် မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများကို အထိုက်အလျှောက် လုပ်ဆောင်နေခြင်းကြောင့် ဆိုးဆိုးဝါးဝါးမသိသာပေ။ ရွှေမျောနေရာများတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးများ ရောင်းချနေကြသော်လည်း အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများထံ အခွန်ဆောင်ကာ ကျေးရွာလူကြီးများမသိအောင် သိုသိုသိပ်သိပ်လုပ်ဆောင်ကြရသည်။ သတင်းပေးချက်အရ ကျေးရွာလူကြီးများအနေဖြင့် ကျေးရွာမှနှင့်ထုတ်ခြင်း များလုပ်ဆောင်ကြသည်။ အချို့ကျေးရွာအမျိုးသမီးအဖွဲ့မှလည်း မူးယစ်ဆေးရောင်းချသူများကို ဖမ်းဆီးပြီး မြို့နယ် မူးယစ်နိမ်နင်းရေးအဖွဲ့ထံအပ်နှံလေ့ရှိသည်။

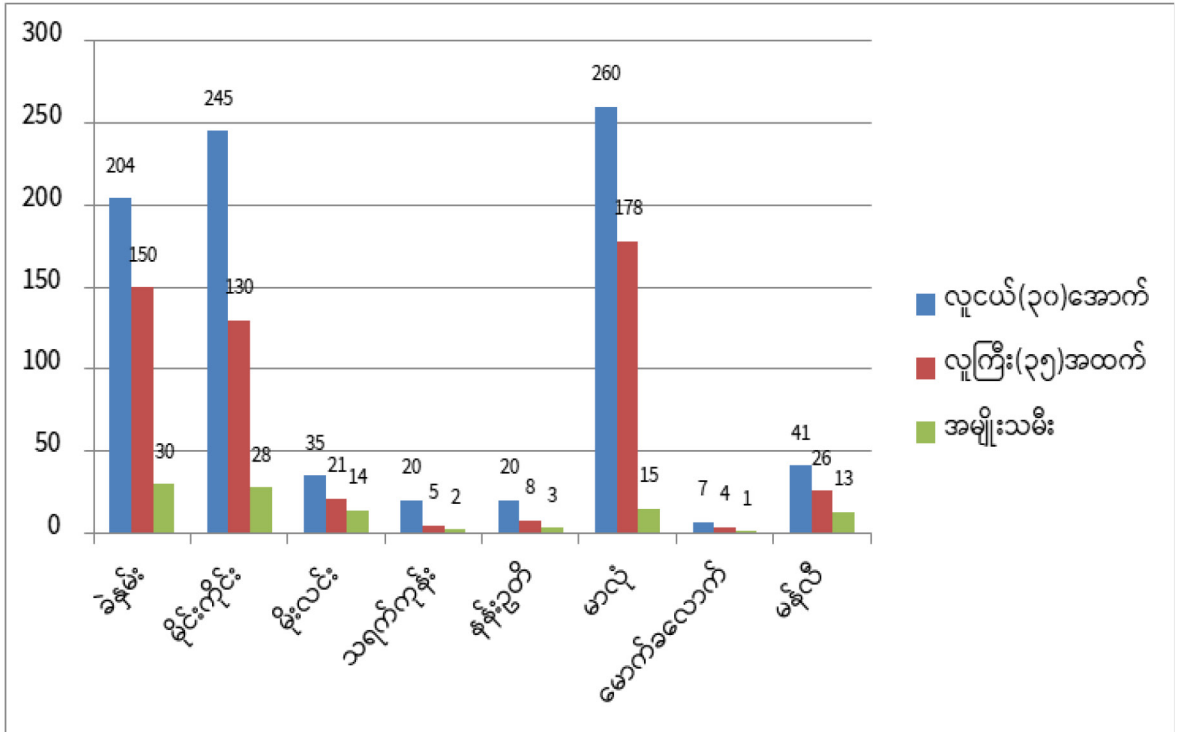
သို့သော် စစ်အာဏာသိမ်းပြီး ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကစပြီး ဒေသအတွင်း မူးယစ်ဆေးရောင်းချသူ၊ သုံးစွဲသူများအနေဖြင့် “တံခါးမရှိခါးမရှိ” ဖြစ်နေပါတော့သည်။ ရွှေမျောလုပ်ငန်းခွင်နေရာများတွင်သာမက ကျေးရွာထဲတွင်ပင် ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားနေကြသည်။ အနည်းဆုံးမြန်မာကျပ်ငွေ (၅၀၀-ကျပ်)တန်ဖိုးနှင့်လည်း ဝယ်လို့ရသလို ဟင်းသီးဟင်းရွက်ရောင်းသလို တားဆီးမည့်သူမရှိ၊ ဖမ်းဆီးမည့်သူမရှိ ဈေးပေါပေါနှင့် ရောင်းဝယ်ကြရသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ရွှေမှော်တနေရာတွင် ညပိုင်း လောင်းကစားပိုင်းများဖြင့်ပျော်နေသည့်ပုံရိပ်

ကျေးရွာအတွင်း မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသူ အဆမတန် မြင့်တက်လာပြီး အပျော်တန်းသုံးစွဲရာမှ မူးယစ်နွံထဲရောက်သွားကြရသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် သုံးစွဲသူအများဆုံးမှာ လူငယ်လူလတ်များဖြစ်ကြသည်။ အရင်အာဏာမသိမ်းခင်က မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသူ အများဆုံးမှာ အသက် (၃၀ နှင့် ၅၀ ကျော်)အရွယ်များဖြစ်ကြသော်လည်း စစ်အာဏာသိမ်းနောက်ပိုင်းတွင် အသက် (၂၀)ဝန်းကျင်လူငယ်မူးယစ်ဆေး သုံးစွဲသူပိုမိုများပြားလာပြီး ကျေးရွာအတွင်းရှိလူငယ်များ၏ ခန့်မှန်းချေ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

အသက်အရွယ်အလိုက် မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု

အထက်ပါစာရင်းတွင် ဒေသခံ (ကျေးရွာ)အတွင်းရှိ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများကိုသာ စာရင်းကောက်ခံခြင်းဖြစ်သည်။ အခြားနယ်မှလာရောက်လုပ်ကိုင်သော မျောလုပ်သားများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များမပါဝင်ပါ။

အမျိုးသမီးနှင့် အလုပ်အကိုင်

ကျွန်တော်တို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အမျိုးသမီးဟုဆိုသည်နှင့် အိမ်ထောင်ရေးအတွက် ကလေးမွေးရမည်၊ အိမ်မှုကိစ္စလုပ်ရမည်ဟူ၍ ပုံစံခွက်သွင်းနေကြသည်။ မိမိတို့ ကွင်းဆင်းသုတေသနပြုလုပ်သည့် ရွှေမျောနေရာဒေသရှိအမျိုးသမီးများမှာလည်းထိုနည်းတူဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ပြီး အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အရေးမရှိကြပေ။ သို့သော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် နံနက်အိပ်ယာထ ကတည်းက မိုးချုပ်အိပ်ယာဝင်သည်အထိ ၎င်းတို့မှာ အားသည်မရှိအလုပ်လုပ်ကြရသည်။

တိုင်းပြည်အာဏာသိမ်းသည့်နောက်ပိုင်းကုန်ဈေးနှုန်းအဆမတန် မြင့်တက်သည့် အနေအထားတွင် ရွှေမျောလုပ်ငန်းခွင်နေရာများဖြစ်သည့် ရွှေမှော် ကျေးရွာများသည် အဆိုးဆုံးဖြစ်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ခရီးသွားလာမှုအခက်အခဲ များကြောင့် ကုန်ဈေးနှုန်းမှာ (၃)ဆအထိ တက်သွားပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် မိမိကလေးငယ်များကိုထားရစ်ကာ ရွှေမျောများတွင် ရရာအလုပ်များကိုလုပ်ကိုင်ကြရသည်။ အချို့အမျိုးသမီး ငယ်များသည်လည်း လုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီများတွင် ထမင်းဟင်းချက်အလုပ်ကိုင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ထိုအလုပ်သည် ပင်ပန်းလှသော်လည်း ကျွမ်းကျင်အဆင့်မဟုတ်သည့် ရိုးရိုးမျောလုပ်သားတစ်ဦးမှ ၃ သိန်းရရှိချိန်တွင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ လုပ်ခလစာမှာ ၁ သိန်းမှ ၁သိန်းခွဲသာရရှိသည်။

ရွှေတူးဖော်မှုကြောင့် ခန်းခြောက်သွားသည့် အင်းအိုင် အတွင်း ရွှေမျောသဲများတည်ဆောက်နေထိုင်ကြသည့်ပုံ

အကြမ်းဖက်ခံရမှု

မျောလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များသည် အမျိုးသမီးငယ်များကို သွက်သွက်လက်လက်ရှိသည်ဟု ထမင်းချက် အလုပ်ခေါ်ကြသည်။ ထိုသို့အမျိုးသမီးငယ်များအလုပ်ဝင်ရာတွင် အမျိုးသားလူအုပ်ကြားတွင် တစ်ဦးတည်းနေနေရပြီး အမျိုးသားများ၏ ထိကပါးရိကပါးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာသာမက အချို့မှာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာထိခိုက်နှောင့်ယှက်မှုတွေခံနေရသည်။ ဒါတွေကို လက်မခံ၍အလုပ်ထွက်မည်ဆိုပါက မိသားစုအခက်အခဲများကြောင့် အများစုမှာ ရေငုံနုတ်ပိတ်နေကြရသည်။ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက် မှုတွေ၊ မုဒိမ်းကျင့် သတ်ဖြတ်မှုများ နေရာတိုင်းရှိသည် သို့သော်လည်း ငွေကြေးဖြင့် တိတ်တိတ်လေး ဖြေရှင်းကြသည်ကများသည်။ မကျေနပ်လို့တိုင်မည်ဆိုရင်လည်း သွားရောက်တိုင်တန်းနိုင် မည့်နေရာ မရှိပါ။

ဒေသခံတစ်ဦးနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်

“ ကျမတို့က ကျောင်းတက်မယ်ဆိုလည်း သွားစရာကျောင်းမရှိဘူး အရင်ကလို မြို့တက်ပြီး အလုပ်လေးဘာလေးအလုပ်ရှာမယ်၊ ဈေးရောင်းဈေးဝယ်လုပ်မယ်ဆိုလဲ သွားလာရတာ အဆင်မပြေဘူး ဒါကြောင့် မိသားစုအခက်အခဲကိုတဖက်တလမ်း ဖြေရှင်းဖို့ရန် မျောတွေကိုသွားပြီး ထမင်းဟင်းချက်အလုပ်ကို လုပ်ကြရတယ်၊ ထမင်းဟင်းချက်လို့သာပြောတာ မျောပိုင်(ပေါ်လိမ်)တွေက အကုန်ခိုင်းတာ တနေကုန်မနားရဘူး။ တောထဲက မှော်တဲတွေဆိုတော့ သိတဲ့အတိုင်းအမျိုးသမီးတစ်ဦးအနေ နဲ့ လုံလုံခြုံခြုံလဲ မရှိဘူး။ အမျိုးသားများနဲ့အတူနေတာဆိုတော့ တော်ကြာတခုဖြစ်မှာဆိုးလို့ သူတို့နဲ့ အဆင်ပြေအောင်နေရတယ်၊ ဒီလိုနေရင်လဲတချို့က အဲကောင်မက ဟိုဟာဖြစ်တာ ဘာညာပေါ့ ကိုယ့်ဟာကိုနေရင်လည်း ကိုယ့်ကိုလာပြီး ထိကပါးရိကပါး နဲ့ဆိုတော့ကြောက်တယ်။ ဒါတွေကိုမခံနိုင်လို့အိမ်ပြန်လာရင်လဲ ရွာထဲက အဲကောင်မက လက်ကြာမတင်းတာဆိုပြီးပြောတယ်။ တချို့ကလဲ မှော်ထဲမှာ ဘာလိုလိုညာလိုလို သဘောကောင်းတဲ့ “ပေါ်လိမ်”နဲ့ တွေ့ပြီး ငွေနည်းနည်းပါးပါးလာရင်လဲ ဒီကောင်မက ရိုးရိုးသားသားမဟုတ်လောက်ဘူး ဆိုပြီးပြောနေကြတယ် တခါတလေအသက်တောင်မရှင်ချင် တော့ဘူးဆိုပြီး ရွှေမှော်မှာထမင်းချက်လုပ်ဖူးတဲ့ အမျိုးသမီးငယ်တစ်ဦးမှပြောပြလာပါတယ်။ ”

ကျန်းမာရေး

ရွှေတူးဖော်သည့်နေရာဒေသတွင် ရွှေများအားစစ်ထုတ်ယူရာတွင်အသုံးပြုသည့် ပြဒါးရည်များ၊ စက်ယန္တယားများကိုအသုံးပြုသည့် ကုမ္ပဏီများမှ အဆိပ်တောက်ဖြစ်သည့် (Cyanide) အဆိပ်ပြင်းခါတ်ပေါင်းများကြောင့် အဆိပ်တောက်ရေများဖြစ်လာမည်ကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် မိမိတို့မှ ဒေသခံပြည်သူများအား အသိပညာပေးလုပ်ငန်းစဉ်များလုပ်ဆောင်ခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော်လည်း တောသူတောင်သားများအနေဖြင့် အဆိပ်တောက်ဖြစ်သည့် ရေဟူသည့်အသုံးအနှုန်းအား များအားဖြင့် လက်မခံနိုင်ကြပါ။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မည်သည့်ရေကိုမဆို ကျိုသောက်ရင်ရသည်ဟူသည့်အယူအဆ အားလက်မလွတ်နိုင်ကြပေ။ “ရွှေတူးဖော်မှုကြောင့် ၎င်းပြဒါးအဆိပ်ရေများမှာ တောတောင် ချောင်းရေ၊ အင်းအိုင်များ နေရာအနှံ့အပြားပြန့်နှံ့ကာ ကျွဲ၊ နွားတိရိစ္ဆာန်များသေဆုံးမှုနှင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုပိုမိုများပြား လာသည်။

ကလေးငယ်များနှင့် လူလတ်ပိုင်းများတွင် သိသာထင်ရှားသည့် အဆိပ်သင့်မှုမတွေ့ရသော်လည်း သက်ကြီးရွယ်အိုများ အသက်ရှင်ကျန်းမာရေး အခြေအနေကို ပြန်ကြည့်လျှင် ဟိုအရင်စက်ကြီးများနှင့် ရွှေတူးဖော်မှုများမရှိသည့် အချိန်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက သက်ကြီးရွယ်အိုများအသက်သေဆုံးမှုပိုမိုမြန်ဆန်လာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မသန်ရှင်းသည့်ရေများသောက်သုံးခြင်း၊ ရွှေတူးဖော်မှုကြောင့် တောတောင်များပျက်စီးပြီး ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ကာ အပူချိန်များပြားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု” ဒေသခံတစ်ဦးမှ သူ၏ထင်မြင်ယူဆချက်အား ပြောပြခဲ့သည်။

အချို့ကျေးရွာများတွင် လုပ်ငန်းရှင်များမှ ရေတွင်းများကို တူးဖော်ပေးသော်လည်း မြေကြီးထဲအထိစိမ့်ဝင်သည့် ဓါတုအဆိပ်ရည်များကြောင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် အမျိုးသမီး ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျမှုမှာလည်း ယခင်နှစ်များထက်ပိုမိုများပြားလာသည်ကိုလည်းတွေ့ရသည်။

ရွာဘေးပတ်ပတ်လည်တွင် စွန့်ပစ်နှံ့ရေကန်များဖြင့်ပြည့်နေသည့်ပုံ

အနာဂတ်ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီအစိုးရဆီသို့
အကြံပြုချက် -

နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုမရှိမခြင်း ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုမရှိမချင်း၊ ချင်းတွင်းမြစ် အထက်ပိုင်းတွင် ရှိသော ရွှေတူးဖော်မှုများအားလုံးကို ချက်ချင်း ရပ်တန့်ရန်။

ငင်းဒေသတွင်ရှိသော လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များအားလုံး မှ ဒေသခံပြည်သူများကို အတင်းအဓွ မြေနေရာ ရောင်းချစေခိုင်းမှုပြုလုပ်နေမှုများ၊ တွန်းအားပေးနေမှုများအား အမြန်ဆုံး ရပ်တန့်ရန်။

နိုင်ငံ၏သဘာဝသယံဇာတ စီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက်လိုအပ်သည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများရေးဆွဲရာတွင် ဒေသခံ ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ မိရိုးဖလာ အမွေအနှစ်ထိန်းသိမ်းမှုများအား ကာကွယ်ပေးသည့် ခိုင်မာသည့် ဥပဒေများကို ချမှတ်ထားရန်။

ထိခိုက်ပျက်စီးသွားသည့် မြေနေရာများအား ပြန်လည်ကုစားရန်အတွက် လိုအပ်သည့် ပံ့ပိုးမှုများ လုပ်ဆောင်ရန်။

စက်ယန္တရား ကုမ္ပဏီများဝင်ရောက်လာခြင်း

၂၀၁၀ နောက်ပိုင်းတွင် တင်ဝင်းထွန်း သစ်ကုမ္ပဏီနှင့်အတူ ရွှေတူးဖော်သည့် ကုမ္ပဏီများ တစ်ခုပြီးတစ်ခုစတင် ဝင်ရောက်လာသည်။ အစပိုင်းတွင် ကျေးရွာနှင့် ခုခိုင် ငှမိုင်လောက်ဝေးသည့် မိမိတို့တောင်ယာခုတ်ထားသည့် မြေနေရာများကို ၄-သောင်း ၅-သောင်းကျပ်ဖြင့်ဝယ်ယူလုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် တဖြေးဖြေးနှင့် မိမိတို့ရွာပတ်ပတ်လည် စိုက်ခင်းများ၊ ဝါးခင်းများ၊ လယ်တောများပင် ထိခိုက်ပျက်စီး လာပါတော့သည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ဒေသခံများအနေဖြင့် သူတို့၏ မြေနေရာများစတင်ပျက်စီးလာပြီး လယ်ယာနှင့် တောင်ယာခုတ်ရန်နေရာရှားပါးလာသည့်နောက်ပိုင်းတွင် သူတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ရွှေမျောလုပ်ငန်းကို အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းလုပ်ငန်းတစ်ခုအနေဖြင့် စတင်လုပ်ကိုင်လာကြတော့သည်။

လက်ရှိတွင် Leikot (ခေါ်) လေးကွပ်ကျေးရွာရွှေမှော်တွင် ဒေသခံတစ်ဦးတိုင်ရွှေမျောလုပ်ကိုင်သူ (၁၀)ဦးရှိပြီး အခြားနယ်မှလာရောက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၅)ဦးရှိသည်။ အခြားနယ်မှလာရောက်လုပ်ကိုင်သူ များအနက် [Redacted] [Redacted] တို့သည် ထင်ရှားသည့် လုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီ များဖြစ်ကြသည်။

အာဏာသိမ်းနောက်ပိုင်းအခြေအနေဒေသခံတစ်ဦးနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်

“ အာဏာသိမ်းတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ တခြားရွှေမှော်တွေမှာတော့ လုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီတွေ အများကြီးတိုးလာတာရှိတယ်။ သို့ပေမဲ့ ကျနော်တို့ သရက်ကုန်းရွှေမှော်ကတော့ ကုမ္ပဏီတိုးလာတာ ထပ်မံ ဝင်လာတာတော့မရှိဘူး ဒါပေမဲ့ ရှိနေပြီးသား လုပ်ငန်းရှင်တွေက လုပ်ငန်းကို အများ ကြီးတိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ကြတယ်။ စက်ယန္တရားတွေလဲ အသစ်ထပ်မံရောက်လာတာတွေရှိတယ်။ ဒေသခံရွာထဲက မျောပိုင်တွေကတော့ နဂိုကတည်းက တစ်လုံးထိုးတွေနဲ့လုပ်ကိုင်ကြတာ စက်ယန္တရားတွေဘာတွေမသုံးဘူး ဒါတောင်ဒီဇယ်ဈေး အဆမတန် တက်လို့ တချို့တွေလုပ်ငန်းမ လှည့်နိုင်ကြဘူး။ ဒေသလက်နက်ကိုင်ကော၊ စစ်တပ်ကော လာသမျှလူတွေကို ပိုက်ဆံပေးနေရတယ် ဒီကြားထဲ အထူးသဖြင့် အာဏာသိမ်းတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ မူးယစ်ဆေးဝါး တအားပေါလာတယ်။ ဈေးလည်း သက်သာတယ် ရွာထဲမှာရှိတဲ့ အများစုက သုံးစွဲနေကြပြီ တချို့အမျိုးသမီးတွေလဲပါတယ်။ နဂိုလုပ်နေကျအလုပ်တွေက ဝါးခင်းတွေလည်းမရှိတော့ဘူး၊ အခင်းလုပ်ဖို့လဲ မျောမိုးခုန်တွေ ပဲရှိတော့တယ်။ တောင်ယာခုတ်ပြီး ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ရင်လည်း ကိုယ်ကမစားရဘူးတောင်ယာ သွားရင် မရှိတော့ဘူး ကုန်ကုန်သွားတယ် ပြီးတော့ ကိုယ့်နေရာမှာ ရွှေထွက်တာကို တခြားနယ်ကလူတွေကပဲလာလာပြီး လုပ်နေကြတယ်ဆိုတော့ ဒါမဟုတ်သေးဘူး ငါတို့လဲလုပ်ရ အောင်ဆိုပြီး လုပ်ကြတာဖြစ်တယ်။ ခုဒါပြီးသွားရင် သူများတွေတွေ့သူ့မြို့သူ့ရွာပြန်ကြမှာ ကျနော်တို့က ဘာနဲ့လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြမလဲဆိုတာ တွေးလို့တောင်မရဘူး။”

CASE STUDY - 2

ကျေးရွာ - [Redacted]
အိမ်ခြေ - ၂၃၀ (ကျေးရွာအမည်လွဲ - နောင်ခဲ)

နောက်ခံသမိုင်းနှင့် မိရိုးဖလာလုပ်ကိုင်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု

နောင်ခဲကျေးရွာသည် ခန္တီးခရိုင်၊ ဟုမ္မလင်းမြို့နယ် နောင်တောအုပ်စုတွင်ပါဝင်ပြီး ဥရုချောင်းဘေးတွင်တည်ရှိသည်။ ရွာပတ်ပတ်လည်တွင် ကျယ်ပြန့်သည့် အင်းတောရှိပြီး ထိုအင်းထဲတွင် ရွှေမျောများလုပ်ကိုင်နေခြင်းကြောင့် အင်းတောများလည်းပျက်စီးနေပြီဖြစ်သည်။ ဒေသခံများသည် ယခင်က လယ်ယာစပါးစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ရာသီအလိုက် သီနှံပင်များ ပဲ၊ မုန့်ညင်းစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ရွာဘေးရှိ အင်းထဲမှာငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ကြပြီး လက်လောင်းဖြင့် ရွှေကျင်သည့်စနစ်ကို လူနည်းစုကသာ အပိုလုပ်အနေဖြင့်လုပ်လေ့ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ယခုချိန်တွင် ယခင်ကလုပ်ကိုင်သည့် မိရိုးဖလာလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ရန်မဖြစ်နိုင်တော့သဖြင့် အများစုက ရွှေမျောလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်လာကြသည်။

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် ရေကြောင်းကို အဓိကအားထားကြသည်။ သို့သော်လည်း ၂၀၀၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း မှစပြီး ဥရုချောင်း မြစ်ရေသည် တဖြေးဖြေးတိမ်ကောလာပြီး သဲသောင်များပေါ်ထွက်လာကာ လိုင်းပြေးဆွဲနေသည့် စက်လှေ၊ ရော်တယ် ရေယာဉ်သေးများမှာ မိုးရာသီ၌သာသွားလာနိုင်တော့သည်။

မှတ်ချက်။ ။ လုံခြုံရေးအရ ကျေးရွာအမည်ကို အမည်လွဲဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ

ရွှေမျောလုပ်ငန်းရှင်ကုမ္ပဏီများစာရင်းနှင့် အာဏာသိမ်းနောက်ပိုင်းထပ်ဝင်လာသည့် ကုမ္ပဏီများ

စဉ်	ကျေးရွာ/ ရွှေမှော်	ဒေသခံ လုပ်ငန်းရှင်	အခြားဒေသမှ လုပ်ငန်းရှင်	အာဏာသိမ်းနောက် ထပ်တိုးလုပ်ငန်းရှင်	စုစုပေါင်း
၁	ခဲနှမ်းကျေးရွာရွှေမှော် နော်တောအုပ်စု	၁၉၇	၂၄၁	၄၂	၄၈၀
၂	မိုင်းကိုင်း	၈၇	၃၁၈	၄၅	၄၅၀
၃	မိုးလင်းကျေးရွာ	၈	၁၄၄	၂၈	၁၈၀
၄	သရက်ကုန်း	၁၀	၁၅	-	၂၅
၅	နန်းဥတီ	၈	၁၇	၆	၃၁
၆	မာလုံ	၆	၃၄	၁၂	၅၂
၇	မောက်ခလောက်	၈	၂၃၂	၅၀	၂၉၀
၈	မန်လီ	၄	၅	၅	၁၄
စုစုပေါင်း		၃၂၈	၁၀၀၆	၁၈၈	၁၅၂၂

မိမိတို့ကောက်ယူထားသော မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုစာရင်း

စဉ်	ကျေးရွာ/ ရွှေမှော်/ အိမ်ခြေ	အမျိုးသား		အမျိုးသမီး	အဆင့်		စုစုပေါင်း
		လူငယ်	လူကြီး		၅။	ထိုး	
၁	ခဲနှမ်းကျေးရွာရွှေမှော်(၂၃၀)	၂၀၄	၁၅၀	၃၀	၄၀		၃၈၄
၂	မိုင်းကိုင်း (၂၈၀)	၂၄၅	၁၃၀	၂၈		၁၀	၄၀၃
၃	မိုးလင်းကျေးရွာ (၄၀)	၃၅	၂၁	၁၄	၄၉	၂၀	၇၀
၄	သရက်ကုန်း (၂၀)	၂၀	၅	၂	၂၅	၅	၂၇
၅	နန်းဥတီ (၅၀)	၂၀	၈	၃			၃၁
၆	မာလုံ (၃၀၀)	၂၆၀	၁၇၈	၁၅	၇၀		၄၅၃
၇	မောက်ခလောက် (၂၅)	၇	၄	၁			၁၂
၈	မန်လီ (၁၃၀)	၄၁	၂၆	၁၃		၂၉	၈၀
စုစုပေါင်း		၈၃၂	၅၂၂	၁၀၆			၁၃၈၀

မှတ်ချက် = အထက်ပါစာရင်းတွင် ဒေသခံ (ကျေးရွာ)အတွင်းရှိ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများကိုသာ စာရင်းကောက်ခံခြင်းဖြစ်သည်။ အခြားနယ်မှလာရောက်လုပ်ကိုင်သော မျောလုပ်သားများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များမပါဝင်ပါ။

၁။ - ကူကီး CSOs ထုတ်ဝေသည့် ချင်းတွင်းမြစ်အထက်ပိုင်းရွှေတူးဖော်မှုအားရပ်ဆိုင်းရန် ၂၀၁၅

ခါတ်ပုံမှတ်တမ်းများ

